

Poklady Velké kotliny aneb Bohatství života a jeho příčiny

Naučná stezka

Velká kotlina

Tak jako kdysi zlatokopové kolem zlatonosných řek, stoupají i dnes podél toku Moravice do Velké kotliny hledači pokladů. Nehledají však zlato ani jiné vzácné kovy. S planoucím zrakem hledí vstříc novým objevům. Bohatství pro ně znamená rozmanitost rostlin a živočichů, různorodost podmínek, ... Zkoumají a bádají. Jakéže bohatství to Velká kotlina skrývá?

Historie výzkumu

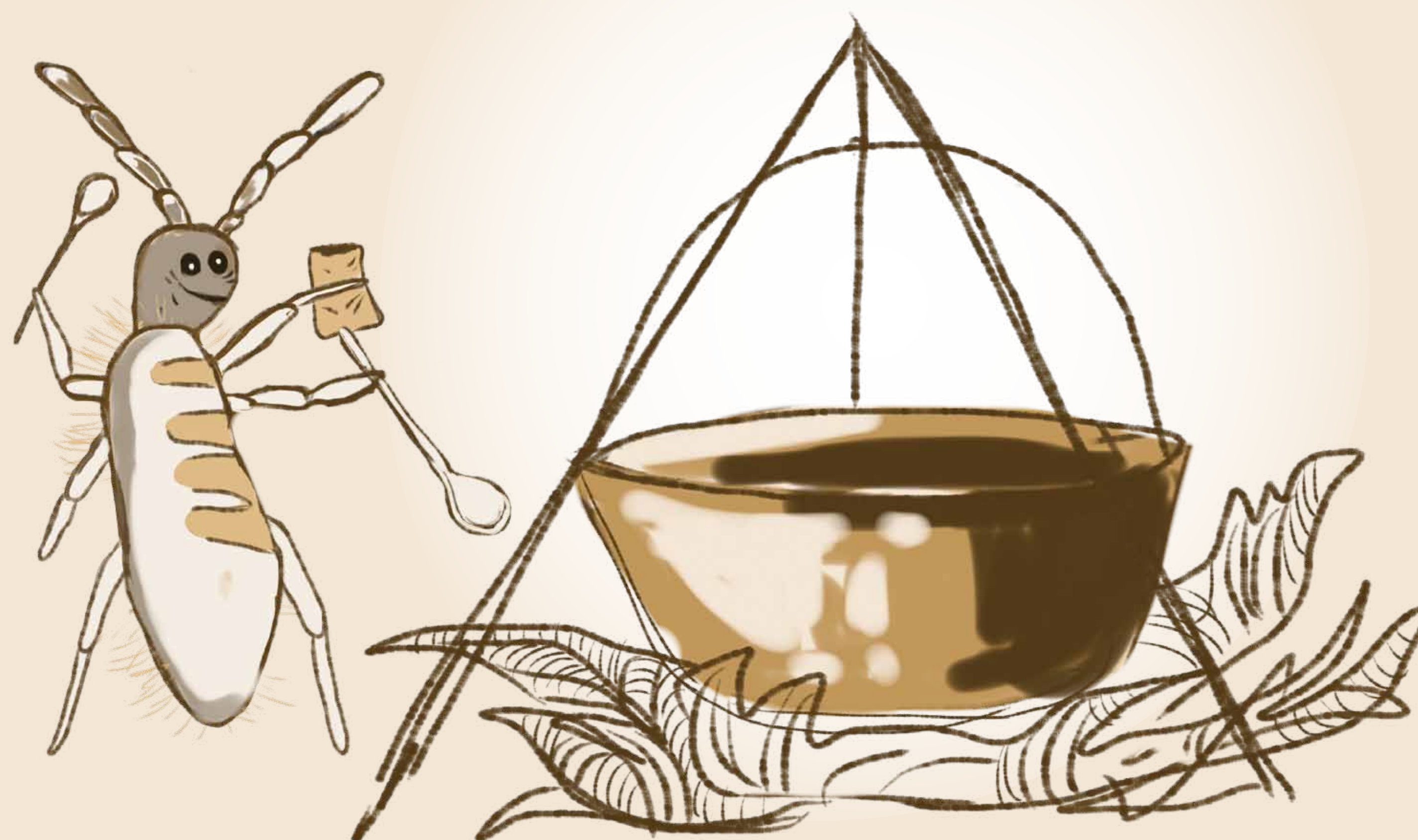
Do Velké kotliny odedávna chodili kořenáři pro vzácné bylinky. Na začátku 19. století ji objevili lékárníci a botanici. Od té doby ji zkoumalo a psalo o ní několik desítek botaniků, ale také zoologů a dalších vědců – hydrologů, klimatologů, geologů, ... Výzkumy přírodního bohatství Velké kotliny dnes stále pokračují.

Recept na bohatství Velké kotliny aneb Jesenická hrstková polévka

Jak získat bohatství různých druhů
rostlin a živočichů?

**K vaření použijeme kotel správně
vytvarovaný ledovcem. Vezmeme horniny
s různým obsahem příměsí, nejlépe
popílkem, vápníkem, aj. podle potřeby.
Vodu z pramenů, sněhu i deště přidáváme
nepravidelně, proléváme z různých stran
kotlíku v rozdílném množství, rovněž
půdu přisypáváme nerovnoměrně,
docílíme tak rozmanitosti krmě. Kotel
je třeba umístit do závětrí, abychom
snáze dosáhli příznivější teploty. Podusit
a změkčnout necháme pod sněhovou
pokličkou, která zabrání případnému
působení mrazu. Podle chuti dokořeníme
či přidáme další přísady jako led, vítr,
plazivý sníh, ...**

**Za občasného promíchání lavinou vaříme
cca 12 tisíc let.**

Ochrana přírody

Velká kotlina patří k přírodovědecky
nejvýznamnějším lokalitám střední Evropy.
Unikátní pestrost její přírody, množství rozličných
rostlin i živočichů jí řadí na první místo v pohořích
České republiky. Snaha o zachování těchto
jedinečných nenahraditelných hodnot Velké kotliny
vedla již roku 1946 k vyhlášení přísné botanické
rezervace Velká kotlina, později Státní přírodní
rezervace Velká kotlina. Od roku 1991 je území
součástí Národní přírodní rezervace Praděd, jedné
z největších v ČR.

The treasures of Velká kotlina, or The Richness of Life and its causes

The rich variety of plant and animal species in Velká kotlina is conditional on the shape of the glacial cirque, its rocks, variety of soils, amount of water, wind-sheltered position, and the effects of snow, wind and occasional avalanches. In terms of diversity of nature and number of different plants and animals it is top among mountain ranges in the Czech Republic. Since 1991, the land is part of the Praděd National Nature Reserve.

Die Schätze des Naturgebiets Velká Kotlina oder Der Reichtum des Lebens und seine Ursachen

Der Reichtum an verschiedenen Arten von Pflanzen und Tieren im Gebiet Velká Kotlina ist durch die Form des Gletscherkars, die Gesteine, die Verschiedenheiten des Bodens, die Menge an Wasser, die Lage im Windschatten, die Einwirkung von Schnee, Schneewinden und gelegentlichen Lawinenstürzen bedingt. Die Vielfältigkeit der Natur, die Menge an Pflanzen und Tieren reiht das Gebiet auf den ersten Platz unter den Gebirgen der Tschechischen Republik ein. Seit 1991 ist das Gebiet Teil des Nationalen Naturreservats Praděd.

Skarby Wielkiej Kotliny albo bogactwo życia i jego przyczyny

Obszar charakteryzuje się wielością różnych gatunków roślin i zwierząt, a wszystko to dzięki swojemu unikatowemu ukształtowaniu. Chodzi m.in. o cyrk lodowcowy, skały jak również zróżnicowaną glebę, zasoby wodne, lokalizacji od strony zawietrznej, oddziaływanie śniegu, wiatru ze śniegiem oraz okazjonalnych lawin. Dzięki swojemu zróżnicowaniu pod względem występującej tu przyrody, wielu roślin i zwierząt, obszar ten stał się najważniejszy wśród wszystkich łańcuchów górskich w Czechach. Od 1991 roku obszar ten stał się częścią Narodowego Rezerwatu Przyrody Pradziad (Praděd).

**Víte, že příčina druhového bohatství Velké kotliny
tkví především v pestrosti stanovišť, která se zde
vyskytují?**

**Víte, že podobně bohaté jsou i Krkonošské jámy,
např. Malá a Velká kotelní jáma?**

**Víte, že podobně významným místem v Jeseníkách
je i Malá kotlina ležící v závěru údolí Kotelského
potoka pod Májem?**

Naučná stezka byla vybudována v rámci projektu „Jednotný informační a komunikační systém ochrany přírody v NUTS II Moravskoslezsko“. Projekt je realizován s příspěvkem finančního nástroje Evropské unie LIFE+. Spoluřizováno Moravskoslezským krajem.
Vydal Spolek Přátelé Věžeňky ve spolupráci se Správou CHKO Jeseníky a ACTAEA – společnost pro přírodu a krajinu.
Více informací najdete na www.jeseniky.ochranaprirody.cz.

Texty: Kateřina Kočí, Martin Kočí, Jindřich Chlapík, Miroslav Zeidler / Technická spolupráce: Jan Halfar, Marek Banaš, Leo Bureš
Foto: Martin Kočí, Leo Bureš, Petr Šaj, archiv Správa CHKO Jeseníky a Actaea / Design: samec+rykova, Rožnov pod Radhoštěm / Tisk: Velkoplošný tisk

